

DEN NORSKE KIRKE

Kurs for valgfunksjonærer 2023

v/ Hanne Børresen og Linda Janson-Haddal

30. august - Nordby menighetscenter

4. september - Ås arbeidskirke

30.08.2023 1

1

Hvorfor er kirkevalg viktig?

- Ved kirkevalget har alle kirkens medlemmer mulighet til å være med å bestemme og påvirke kirkens fremtid
- Kirkevalget skaper nærmere samarbeid mellom stab og medlemmer, der de folkevalgte er med og bestemmer hva lokalkirken skal bruke tid og krefter på

2

Hva er kirkevalget?

- To valg:
 - Valg av menighetsråd
 - Valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet
- Det er også noen andre valg for enkelte velgere:
 - Valg av prest og lek kirkelig tilsatt
 - Valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant i Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet
 - Valg av Saemien Áálmegearaerie, menighetsråd for samisk menighet i sørsamisk språkområde og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet

Hvorfor er opplæring viktig?

- Valgmedarbeiderne er «valgets ansikt utad»
- Lik forståelse og lik behandling av alle velgere
- Minske faren for feil og misforståelser

Begreper og forkortelser

- **Valgting:** Valgdagene 10. og 11. september
- **Valgstyre:** Menighetsrådet utgjør valgstyret. Ansvarlig for forberedelse og ledelse av valget.
- **Stemmestyre:** Oppnevnes av valgstyret når valgting skal holdes på flere steder. Administrerer stemmegivningen på hvert sted.
- **Manntall:** Oversikt over alle i stemmekretsen/soknet som har stemmerett
- **Stemmekrets:** Geografisk inndeling i kommunen som avgjør hvor en skal stemme på valgtinget
- **Stemmegivning:** Når en velger avgir en stemme
- **Flertallsvalg:** Valgordning som brukes der det kun er én liste i valget
- **Forholdstallsvalg:** Valgordning som brukes når det er to eller flere lister i valget
- **MR:** Menighetsråd.
- **BDR:** Bispedømmeråd (vekke og nære det kristne liv i menighetene og fremme samarbeid mellom menighet og andre organisasjoner)

Stemmerett

Ved valg av menighetsråd:

- Fyller 15 år i løpet av året (født i 2008 eller tidligere)
- Medlem av Den norske kirke
- Bor i soknet

Ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet:

- Fyller 15 år i løpet av året født i 2008 eller tidligere)
- Medlem av Den norske kirke
- Bor i soknet
- Ikke har stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt

Valgbarhet

- Ved valg av menighetsråd:
 - Fyller 18 år i løpet av året
 - Medlem av Den norske kirke
 - Bor i soknet

Felles for forhåndsstemming og valgting

Frie og hemmelige valg, valgagitasjon, endringer på stemmeseddelen etc.

Frie og hemmelige valg

- Mål: Velgeren skal kunne avgi stemme i tråd med sin overbevisning
- Middel:
 - Forbud mot agitasjon
 - Nøytrale valgfunksjonærer
 - Velgeren gjør sitt valg «usettt og i enerom»
 - Regler som pålegger hemmelighold

• Frie og hemmelige valg – opplysningsblad Kirkevalget 2023 (vinnvord.no)

Kyrkjevalet

11. sep. 2023

Kirkevalget

11. sep. 2023

**Girkko-
vålga**

2023

**Gærhcoe-
veeljeme**

2023

**Girko-
vålga**

2023

Nøytralitet i praksis

- Valgfunksjonæren skal:
 - Svare på spørsmål om valgprosessen
 - Veilede i hvilke endringer velgeren kan gjøre på stemmeseddelen
- Valgfunksjonærer skal ikke:
 - Svare på hva lister eller kandidater står for
 - Svare på hva velgeren bør stemme på
 - Fortelle hva valgfunksjonæren selv mener eller stemmer

Endringer på stemmeseddelen

1. Velgeren kan gi en ekstra personstemme til inntil tre kandidater på listen ved å sette kryss ved navnet til vedkommende.
2. Velgeren kan også enten
 - a) ved menighetsrådsvalg skrive inn inntil tre valgbare personer. Disse får én personstemme hver.
 - b) ved bispedømmerådsvalg gi inntil tre «slengere» til kandidater fra en annen liste ved å føre opp navnet i et eget felt. Disse får én personstemme, og listen avgir én listestemme per slenger til vedkommendes liste.

Kyrkjevalet

11. sep. 2023

Kirkevalget

11. sep. 2023

Girkko- vålga 2023

Gærhcoe- veeljeme 2023

Girko- vålga 2023

Denne vil henge tilgjengelig for velgerne på valgdagen.

Den kan dere også ta med dere om dere ønsker.

Slik går du frem når du skal stemme på papir:

Kirkevalget er to valg. Velg til menighetsråd og valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

I alle valglokaler skal det være et sted der du i enerom og usett kan velge de stemmesedlene du vil ha og gjøre endringer. Dette kan for eksempel være et valgavlukke eller et eget rom.

I avlukket

- 1 Velg stemmesedlene du vil bruke, én per valg. Du kan stemme ved ett eller begge valg.
- 2 Gjør eventuelle endringer på stemmesedlene (se forklaring a-c i egen boks).
- 3 Brett stemmesedlene så ingen kan se hva du har stemt.

Hos valgfunksjonæren

- 4 Du må vise legitimasjon. Valgfunksjonæren krysser deg av i manntallet og stempler stemmesedlene. NB! Stemmesedlene må ha stempel for å bli godkjent.
- 5 Legg stemmesedlene i valgurnen.

Endringer på stemmeseddelen

A Du kan legge stemmeseddelen uten å gjøre endringer. Kandidatene som står øverst på listen med uthevet skrift får stemmesedling. Alle oppde på listen får en stemme luke.

B Du kan gjøre det kandidatene person stemme ved å sette merke ved navnet til kandidatene.

C Ved valg til bispedømmeråd kan du gi din stemme til mer enn én kandidat. Du kan også stemme på andre saker. Ved valg til menighetsråd med én liste kan du skrive opp inni mer valgare personer i boksen.

Legitimasjon

- Eksempler på gyldig legitimasjon:
 - Pass/nasjonalt ID-kort
 - Førerkort
 - Bankkort m/bilde
 - Andre ID-kort må minst inneholde velgers navn, fødselsdato og bilde
- Hvis velger ikke legitimerer seg, og ikke er kjent for stemmemottakeren, kan ikke vedkommende avgi stemme

Stemmeavlukkene må sjekkes jevnlig

- Stemmesedler til alle lister
- Stemmesedler ligger på riktig sted
- Penner i alle avlukker
- Fjern alt som ikke hører til i avlukket

Materiell - stemmesedler

- Det skal til en hver tid være tilstrekkelig med stemmesedler for ALLE valglistene.
- I hvert valglokale skal det ligge lister til å fylle på i stemmeavlukkene.
- Dersom dere ser det begynner å bli få stemmesedler igjen, ta kontakt med Linda eller Hanne.

Avkryssingsmanntall

- Avkryssingsmanntall er skrevet ut fra valgmodulen i Den norske kirkes medlemsregister.
- De som har stemt digitalt vil være markert med kryss i manntallet. De kan ikke stemme på nytt på papir.
- Avkryssingsmanntallet er sortert på stemmekretser.
- **Før du krysser ut er det viktig å spørre om de har valgt liste for «sitt» menighetsråd. I noen av valglokalene vil det være valg for flere menigheter.**

Forhåndsstemming

Er det noen her som skal jobbe på forhåndsvalg 31. august?

19

Forhåndsstemmeperioden

- Digitalt: 10. august til 6. september
- På papir i eget sokn: 14. august til 8. september
- På papir i annet sokn: 10. august til 1. september

20

Digital forhåndsstemming

- 10. august til 6. september kl. 15 - www.kirkevalget.no
- Velgere logger seg på med Bank-ID eller tilsvarende.
- Man kan stemme så mange ganger man vil, den siste stemmen blir den tellende.
- Man kan ikke stemme på nytt på papir hvis man har stemt digitalt.
- Det er velgeren som har ansvar for at det blir hemmelig valg.

Valghåndboken punkt 7.3

Tid og sted for fysisk forhåndsstemming

- 14. august – 6. september hverdager kl. 10-14, onsdager kl. 12-14 på Ås kirkekontor
- 20. august kl. 12-14 i Ås kirke og på Nordby menighetssenter
- 27. august kl. 12-14 i Kroer kirke
- 29. august kl. 10-11.30 på Moer helsehus, H-fløy, møterom 1E ved resepsjonen
- 31. august kl. 12-20 på Nordby menighetssenter
- 31. august kl. 15-20 på Ås kirkekontor
- Det må **alltid** være minst to stemmemottakere til stede!

Mottak av forhåndsstemmer: Velger som er manntallsført i soknet

1. Gi veiledning til velger.
2. Velger gjør sine valg usett og i enerom.
3. Velger legitimerer seg.
4. Stemmesedlene stemples.
5. Velger legger stemmesedlene i stemmeseddelkonvolutter.
6. a. Stemmemottaker legger stemmeseddelkonvoluttene i omslagskonvolutt.
6. b. Velgerens navn, fødselsdato og adresse påføres omslagskonvolutt.
7. Stemmemottaker påfører tid og sted for stemmegivningen, og nummer fra skjemaet i punkt 8 på omslagskonvolutt og skriver under.
8. Stemmemottaker fyller ut skjema 7.9.3 i permen.
9. Velger legger omslagskonvolutt i urnen selv.

Mottak av forhåndsstemmer: Velger som er manntallsført i annet sogn

1. Finn riktige stemmesedler.
2. Velger gjør sine valg usett og i enerom.
3. Velger legitimerer seg.
4. Stemmesedlene stemples.
5. Velger legger stemmesedlene i stemmeseddelkonvolutter.
6. a. Stemmemottaker legger stemmeseddelkonvoluttene i omslagskonvolutt.
6. b. Velgerens navn, fødselsdato og adresse påføres omslagskonvolutt.
7. Stemmemottaker påfører tid og sted for stemmegivningen på omslagskonvolutt og skriver under.
8. Stemmemottaker fyller ut skjema 7.9.4 i permen.
9. Velger legger omslagskonvolutt i urnen selv.

Kyrkjevalet

11. sep. 2023

Kirkevalget

11. sep. 2023

Girkko- vålga

2023

Gærhcoe- veeljeme

2023

Girko- vålga

2023

Valgting

Åpningstider og valglokaler - Valgting

På valgdagene skal du stemme i din stemmekrets (samme som på kommune- og fylkestingsvalget):

- 10. september kl. 16-20
- 11. september kl. 9-21
- Rustad, Holstad og Kroer stemmekrets: Ås arbeidskirke
- Nordby stemmekrets: Nordbytun ungdomsskole
- Solberg stemmekrets: Granheimtunet/Nordby eldresenter
- Åsgård og Brønnerud stemmekrets: Åsgård skole

Åpning og lukking av valglokale

- Valglokalet skal åpnes og lukkes presis.
- Stemmestyrets leder erklærer valglokalet for åpnet, teksten som skal leses står i permen i valglokalet.
- Valglokalet må ikke stenges/låses på noe annet tidspunkt enn det som er kunngjort.
- De som har stilt seg i kø før stengetid, får stemme.

- Se mer i Valghåndboken punkt 8.1

Mottak av stemmer på valgdagen Velger som er står i manntallet

1. Gi veiledning til velger.
2. Velger gjør sine valg usett og i enerom.
3. Spør om velger har valgt liste fra rett sokn.
4. Velger legitimerer seg.
5. Kryss av i manntall.
 - Dersom velgeren har markering i manntallet på at vedkommende har stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt, skal velgeren kun levere stemmeseddel for valg til menighetsråd.
6. Stemmesedlene stemples med rett stempel.
7. Velger legger stemmesedlene i rett urne.

11. september 2023

Kyrkjevalet

11. sep. 2023

Kirkevalget

11. sep. 2023

**Girko-
vålga**

2023

**Gærhcoe-
veeljeme**

2023

**Girko-
vålga**

2023

Mottak av stemmer på valgdagen Velger som er ikke står i manntallet, eller har forhåndsstemt

1. Gi veiledning til velger.
2. Velger gjør sine valg usett og i enerom.
3. Velger legitimerer seg.
4. Stemmesedlene stemples.
5. Velger legger stemmesedlene i stemmeseddelkonvolutter, hvit for menighetsrådsvalg og farget for bispedømmerådsvalet.
6. Stemmemottaker legger stemmeseddelkonvoluttene i omslagskonvolutt.
7. Velgerens navn, fødselsdato og adresse påføres omslagskonvolutt.
8. Stemmemottaker påfører tid og sted for stemmegivningen på omslagskonvolutt og signerer.
9. Omslagskonvoluttene nummeres og føres i skjema 8.8.4 i permen.
10. Omslagskonvoluttene legges i urnen.
11. Dersom velger ikke står i manntallet, må de også fylle ut skjema 4.2.7 i permen.

Valg til døvekirkens organer

- Døvemenighetenes medlemmer har rett til å stemme både ved ordinære valg av menighetsråd, ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet og ved valg av menighetsråd i sin døvemenighet samt døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- På valgdagene må medlemmer i døvemenighetene stemme fysisk i sin døvemenighet! De kan ikke stemme i våre sokn. **NYTT!**

Klagerett

- Alle som har stemmerett, har klagerett. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller adgang til å stemme, har også de som ikke er blitt manntallsført, klagerett.
- Vanlige klageårsaker ved tidligere valg:
 - Ikke hemmelig valg
 - Valgagitasjon
 - Muligheter for valgfusk
 - Ikke bedt om legitimasjon
 - Kø i valglokalet
- Kontakt valgansvarlig Linda Janson-Haddal om noen vil klage, for videre veiledning.

Materiell/utstyr på valgtinget

- I valglokalet skal dere **alltid** ha:
 - Stemmesedler for 4 bispedømmerådslister + 1 blank, samt for 1-3 menighetsråd + 1 blank
 - Granheimtunet/Nordby eldresenter: Ås og Nordby
 - Nordbytun ungdomsskole: Nordby
 - Åsgård skole: Ås, Nordby
 - Ås arbeidskirke: Ås, Kroer og Nordby
 - Konvolutter:
 - Hvite uten tekst til menighetsrådsvalg
 - Farget uten tekst til bispedømmerådsvalg
 - Hvite (litt større) med trykk som brukes som omslagskonvolutter

Materiell/utstyr på valgtinget forts.

- Stempel/ler
- Valgurne/r
- Kulepenner, saks, tape, linjal
- Poser til å tømme urnene
- Nummererte strips
- Funksjonærkort

- Twist/kjeks/kaffe/brus/mat

Perm for hver stemmekrets

- Kontakt info
- Åpning av valgting
- Stemmestyre – vaktliste
- **Protokoll – ALLE må signere etter endt vakt**
- Prosedyre for tømning av urner
- 4.2.7 Krav om retting av feil i manntall
- 8.8.4 Mottatte stemmer i særskilt omslag
- Kurs, veiledning, ordforklaringer, valghåndbok, lovdata
- **Honorar**

Honorar

- Frivilligheten honoreres med kr. 150,- pr. time.
- Skjemaet «utbetaling av honorar» må fylles ut før dere går fra valglokalet, slik at vi kan utbetale honoraret.

37

Kurset blir lagt ut på vår nettside: www.kirken.no/as

Lykke til!

Oppgavene i forbindelse med kirkevalget er en viktig forutsetning for det kirkelige demokratiet!

Takk for at du stiller opp!

38

